

Νορβηγική τοποθεσία

ρύπτει τὸ Ἐγὼ, τὴν ἐποπτείαν τοῦ ὑποκειμένου, τὴν αὐτολατρείαν. Ἐντὸς ἡμῶν καὶ μόνον ἔγκειται καὶ δι' ἡμῶν καὶ μόνον ὑφίσταται ἡ ἀλήθεια. Ὁ ἄνθρωπος εἶνε ὁ ὑπέροχος ὀνειροπόλος τῶν ὀνείρων τοῦ Σύμπαντος. Ὁ κόσμος εἶνε τὸ χάσις, τὸ ὅποιον καπνίζει διὰ τῆς ἀργυρᾶς τοῦ καπνοσύριγγος. Ὅ,τι ἀντιλαμβάνεται καὶ ὅ,τι ἀναπαριστᾷ εἶνε ὁ καπνὸς τῶν ρεμβασμῶν του. Ὁ ἄνθρωπος, τὸ ὑποκείμενον, μόνον εἰς τὸ ὑποκείμενον πιστεύει. Καὶ τὸ ὑποκείμενον, τὸ ἐγὼ τοῦτο, ὅπερ ἀναφαίνεται συγκεντρωμένον εἰς τὰ ἔργα τοῦ Βαρρές, εἶνε πλήρες ἐξαισίας λεπτότητος, σοφιστείας, ἁοριστίας, ἐγὼ ἀμφίβολον, διαστάζον, συνταρασσόμενον, περίπλοκον, διαρρέον ἐν διηγεσεί καὶ τρόπον τινὰ ρεφανικῆ εἰρωνείας.

Ὁ Μαυρίκιος Βαρρές δὲν ἀποπειρᾶται τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἰδεῶν του διὰ τῆς συγγραφῆς ψυχολογικῶν μόνον μυθιστορημάτων, ἀλλὰ καὶ διὰ τρόπου μᾶλλον πρακτικοῦ. Ἀναμιγνύεται εἰς τὴν πολιτικὴν, καὶ βαθύ ἐνδιαφέρον δεικνύει πρὸς τὰ κοινωνιστικὰ ζητήματα. Κατὰ τὴν παρελθούσαν περίοδον τῆς Γαλλικῆς Βουλῆς, διετέλεσε βουλευτὴς τῆς Νάντης, ὁπαδὸς τοῦ κόμματος τοῦ Βουλανζέ, ἀλλὰ κατὰ τὰς προλαβούσας ἐλλογὰς ἐκτεθεὶς ἐκ νέου, ἀπέτυχε. Τὰς ἐκ τοῦ βουλευτικοῦ του ἀξιώματος ἐντυπώσεις ἀνέλαβε τελευταίον νὰ ἐκφράσῃ εἰς δράμα, ἐμπνευσθὲν ἐκ τῶν σκανδάλων τοῦ Πανακμά. Περὶ τοῦ δράματος αὐτοῦ, ὅπερ πρόκειται νὰ παρασταθῇ ἐν τῷ «Ἐλευθέρω θεάτρῳ» πολὺς λόγος ἐγγεινεν ἐν τῷ γαλλικῷ τύπῳ.

ἈΝΑ ΤΟΝ ἘΛΙΚΩΝΑ¹

ΒΑΛΛΙΣΜΑΤΑ

Ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἐσημειώθη ὅτι ἐν τῶν ἀρίστων βαλλισμάτων τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐν Ἀγγλίᾳ εἶνε ἡ «Καστανὴ κόρη». Ἐτυπώθη τὸ πρῶτον κατὰ τὸ 1520, ἦτο ὅμως τότε ἤδη πολὺ ἀρχαῖον ποίημα, ἄλλως ἀρχαιογνώστης οἶος ὁ Ἄρνολδ βεβαίως δὲν θὰ τὸ κατεχώρει ἐν τῇ ἱστορικῇ συλλογῇ του. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐγράφη κατὰ τὸ 1400. Αἰ αἰσθηματικὰ αὐτοῦ καλλοναί, λέγει ὁ Πέρσης, ἐτήρησαν ὑπὲρ αὐτοῦ ἀναλλοίωτον τὴν ἀγάπην τῶν φιλοκάλων ἀναγνωστῶν, μ' ὅλην τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπικαθημένην σκωρίαν.

Ἐπὶ τὴν ἐσκωριασμένην αὐτοῦ μορφήν ἡμεῖς δὲν θὰ τὸ παρουσιάσωμεν εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας. Τὸ ἀρχικὸν ποίημα εἶνε λίαν σχοινοτενές, καὶ τοῦτ' αὐτὸ δύσκολον πρὸς καλολογικὴν ἀπόλαυσιν. Ἦδη αὐτοὶ οἱ Ἄγγλοι διέγνωσαν τοῦτο. Τὰ μάλιστα εὐαίσθητος συγγραφεὺς ὁ Πρίωρ, ἐτροποποίησεν αὐτὸ δεόντως, τῆς δὲ τροποποιήσεως ταύτης μετάρρασις εἶνε τὸ ἐπόμενον :

Εἴτε ἀλήθεια, εἴτε ἄβανιά, ὅμως τὸ λέν 'ς τὴν γειτονιά.
 Πίστη εἰς γυναῖκα ὅποιος δώση,
 αὐτὸς γελιέται 'ς τὰ γερά καὶ τὸ πληρώνει φοβερά,
 θάρσ' ὁ καιρὸς νὰ μετανοιώσῃ.
 Ἔτσι λαλεῖ κάθε στιγμῆ, μὰ ὅποιος ἂν ἐπιθυμῆ,
 μὴν ἱστορία θ' ἀφροικῆσῃ,
 γιὰ ἕνα κορίτσι καστανό, ποῦ ἀγαπᾷ πιστὸ κι' ἀγνό
 ὅσο μ' ἔχει τις ν' ἀγαπήσῃ.

Ἐς τὴ θύρα της σιγὰ σιγὰ ἤρθε μεσάνυχτα κι' ἀργὰ
ὁ ἔραστής της νὰ σιωπῇ.
"Ἄνοιξε, κόρη ἀγαπητή, γοργὰ γοργὰ τὴν θύρ' αὐτή
πρὶν ἢ κανεὶς ἄλλος μὲ νοιώσῃ.
Εὐπνᾶ κι' ἀνοίγει μὲ σπουδῇ, μόλις προφθάνει νὰ τὸν δῇ,
τὴν χώρα φεύγω καὶ θ' ἀφῶσω.
Ἄπὸ τὸν μαῦρο δικαστὴ κατὰδικ' ἡ ζωὴ μ' αὐτή.
ἦλθα νὰ σ' ἀποχαιρετήσω.

"Ὅσο σκοτάδι εἶνε πικρὸ σὲ δάσος φεύγω σκοτεινὸ,
τὰ πάντ' ἄλλοιῶς εἶνε χαμένα.
"Ἄ, ὄχι, λόγο ἔτσι βαρὺ! Αὐτὸ νὰ γένη δὲν μπορεῖ.
Θαρθῶ κ' ἐγὼ μαζί μ' ἐσένα.
Εἶνε τοῦ χρόνου, ποῦ περνᾶ, ἡ εὐτυχία πουθενὰ
τὸν ἔρωτα σὰν καταλύσῃ;
"Ἄ, ὄχι, ἀγάπη γλυκερή, αὐτὸ νὰ γίνη δὲν μπορεῖ,
ὁ θάνατος θὰ μᾶς χωρίσῃ.

Μαζί μου δὲν μπορεῖς, ψυχῇ, δὲς εἰς ἐμένα προσοχῇ,
ἄφες νὰ γίνῃ ἡ συμβουλὴ μου.
Ποῦνε ἔς τὸ δάσος νὰ φανῇ καταφυγὴ καὶ διαμονὴ
γιά σένα, φίλη ἀγαπητῇ μου;
Πάχνη καὶ χιόνια πᾶ ἔς τὴ γῆ, πείνα καὶ δίψα καὶ ὀργή,
φόβος καὶ κόπος ἔς τὴν ψυχῇ σου.
"Ἄχ, ὄχι ἀγάπη τρυφερή, αὐτὸ νὰ γείνη δὲν μπορεῖ,
δὴ μείνει καὶ παρηγορήσου.

"Ὅχι, καλέ μου ἀγαπητέ, μονάχος μὴ διαβῆς ποτέ,
θαρθῶ κ' ἐγὼ, κ' ἐγὼ μαζί.
Φεύγεις μὲ φρόνημα σκληρὸ, τότε ἡσυχία ποῦ θαρθῶ,
τί ὠφελᾶ κανεὶς νὰ ζῇ.
Πάχνη καὶ χιόνια πᾶ ἔς τὴ γῆ, πείνα καὶ δίψα καὶ ὀργή,
φόβος καὶ πόνος ἔς τὴν ψυχῇ μου.
"Ἐνα δὲν μ' εἶνε βλαβερό, ἐμπρός σὰν πγαίνης ἂν θωρῶ,
νὰ σ' ἔχω παρηγορητῇ μου.

"Ὅχι, ἀγάπη μου, ὁ φτωχὸς νὰ φύγω πρέπει μοναχὸς
μείνει παρηγορητῇ σου μόνη.
"Ὁ χρόνος, ποῦ γοργὰ περνᾶ, ὅλους τοὺς πόνους, τὰ δεινὰ
αὐτὸς μπορεῖ καὶ τοὺς μερώνει.
"Ἡ χώρα τί θὰ εἶπῃ ἡ σκληρῇ, πῶχει μὴ γλώσσα κοφτερῇ,
σὰν τὸ σπαθί μου, συλλογίσου
γιὰ νὰ σὲ βρίζουν εἰμποροῦν κατόπι σου νὰ φλυαροῦν,
εὐθύς ποῦ μάθουν τὴ φυγῇ σου.

"Ἀγάπη μου ὄχι τρυφερῇ, καιρὸς δὲν μὲ παρηγορεῖ,
νὰ γένη αὐτὸ δὲν κάνει.
ἢ κάθε μέρα, ποῦ περνᾶ, σὰν λείπης σὺ μέσ' ἔς τὰ βουνά,
καὶ τὴν ψυχῇ μου βγάνει.
Καὶ τί μ' ἐμένα οἱ χωριανοί, ἂν ἦν ἡ γλώσσά τους τρανή,
κ' ἡ χώρα σὰ μὲ βρίζῃ!
"Ἐλα, καλέ, νὰ σὲ χαρῶ, ἔς τὸ δάσος πᾶμε το γλωρὸ,
αὐτὸ ἂν μᾶς ἀσφαλίσῃ.

Τὸ δάσος, φῶς μου, τὸ γλωρὸ, εἶν' ἄγριο καὶ κρυερό,
ἡ ζωὴ σου κινδυνεύει.
Μεῖνε. Γιὰ ἐμένα παγανιὰ βγαίνει, κ' ἐσένα μὲ σχοιναῖ
μαζί μου σὲ παιδεύει.
Πάνω ἔς τὸν πόνου τὸ βαθύ, κι' ὁ θάνατος ἀκολουθεῖ,
μείνε, σὲ συμβουλεύω.

"Ὅχι, πανώρια μου ψυχῇ! Γιατὶ ἡ ἀγάπη μοναχῇ,
ἀπὸ κίνδυνου ἀσφαλίζει.
"Ἐ τὴν κόρη δίδει ἔς τὴ στιγμῇ ἀνδρὸς δυνάμεις καὶ κορμί,
καὶ θάρρος τῆς χαρίζει.
"Ὅσο τὸ τόξο σου κρατεῖς καὶ τὸ τευτῶνεις καὶ πατεῖς,
ἀκούω ἐγὼ γιά σένα.
Τὸν πόνου, ποῦ θενὰ πονῶ, τὸν θάνατο καταφρονῶ,
καὶ σώζω ἐσὲ καὶ μένα.

Τὸ ἄγριο δάσος σκοτεινῇ θηρίων εἶνε διαμονή,
ληστῆς καὶ κλέφτες σκέπει.

Σπίτι δὲν θαῦρης ἔς τὸ βουνό, παρὰ ἀψηλὰ τὸν οὐρανό,
τὰ φύλλα θάχνης σκέπη.
Καλύβα σου, ζεστὴ φωλιὰ κουφόδενδρα, βαθειὰ σπηλιά,
στρωῶμα τὸ κρύο χιόνι.
Ἄντι κρασάκι κρυερό θὰ σοῦνε τὸ θαλὸ νερό,
φαγί σου πείνας πόνοι.

Τὸ δάσος εἶνε δροσινῇ ἐλευθεριᾶς διαμονή,
γιά μένα καὶ γιά σένα.
Κατόπι σου ὅταν περιπατῶ σκέπη ἐγὼ δὲν ἀπαιτῶ,
γιά σένα καὶ γιά μένα.
Τὸ χέρι σου μὲ τὸ σπαθί εἰς τοὺς ληστᾶς θ' ἀντισταθῇ,
τ' ἀγρίμια θὰ προσέχῃ.
Φέρνει πιστό, φέρνει φαγί, καὶ ὅσο μοῦ βαστᾷ ἡ ζωὴ,
γλυκὸ κυλᾷ τὸ βράκι.

"Ἄ, ὄχι, φῶς μ' ἀγαπητό, ποτὲ δὲν γίνεται αὐτό,
μετάξι οἱ τρίγες σοῦναί.
Νὰ πέσουν πρέπει ἔς τὸ λεπτό, τὰ βουχαλάκια σ' ἀπαιτῶ,
ἔς τὸ γόνα νὰ κοποῦνε.
Ποτὲ πιά δὲν θὰ ξαναρθῆς μὲ τὴ μαμά νὰ φιληθῆς,
καὶ μὲ τὴν ἀδερφή σου.
Γυναῖκα ἔς ὅ, τι βουληθῇ πολὺν καιρὸ δὲν θὰ σταθῇ,
γεία σου, καὶ μείνει πίσου.

Μητέρα σ' ἀποχαιρετῶ: Μὲ τὸν καλὸ μου χρεωστῶ,
καὶ πρέπει νὰ παγαίνω.
Καὶ πῶς ἀδέρφια τρυφερά. — Ἐς τὴ σάλα ποῦν' ὄλο χαρά,
ποτὲ πιά δὲν ἐμβαίνω.
Ἰδὲ τὸ φῶς τὸ πρωῖνὸ πῶς φωτίσει τὸν οὐρανό,
φεύγουμε μὲ τὴν ὥρα.
Μῆτε τὰ βούχα μελετῶ, μὴδε γιά τὰ μαλιὰ βρωτῶ,
γιά σένα, φῶς μου, τώρα.

Καλὰ λοιπόν! Ἔσο πιστῇ, καὶ σταθερᾷ καὶ κάτι τί,
ἄλλο ν' ἀκούσης μείνει!
Ἐς τὸ δάσος μέσα τὸ γλωρὸ μὴ ἐρωμένη διατηρῶ,
ποῦ ἔχθρὰ δικῇ σου εἶνε.
Αὐτὴ πολὺ, νὰ σὲ τὸ πῶ, πλειότερο σοῦ τὴν ἀγαπῶ,
ποῦ γήρασες ἔς τὰ χρόνια.
Λοιπὸν ἐκλεψε τόπο ἐκεῖ, γιά διαμονὴ καλὴ κακῇ,
χωρὶς καμμιά διχονοία.

"Ἄς ἦνε μέσ' ἔς τὰ δάση ἐκεῖ ἡ φίλη σου ἀγαπητῇ,
καθὼς ἐσὲ λατρεύω.
Καθὼς ἐσένα ποῦ ποθῶ, κ' ἐκεῖνη θὲ ν' ἀκολουθῶ,
κ' ἐκεῖνη θὰ δουλεύω.
Καὶ μ' ἔρωτα εἰς ἐσὲ πιστὸ σὲ ὑπόσχουμαι νὰ γυμναστῶ,
αὐτὸ ἂν ἦν ἀκόμη.
Νὰ ὑπακούω θὰ τὸ θαρῶ ὡσὰν καθήκον γλυκερό,
ἔς τοῦ ἔρωτος τὴ γνώμη.

"ὦ, σὺ, ἀγάπη μου καλῇ, δὲν εἶνε γνώμ' ἀπατηλῇ,
καρδιὰ ἀπιστῇ ἔς ἐσένα.
Ἄπ' ὅλες καὶ ἀπὸ ἐξ ἀρχῆς σ' ἔχω διαλέξει εὐτυχῇ,
κ' εἶσε πιστῇ ἔς ἐμένα.
Ἐγὼ εὐφροσύνη καὶ χαρὰ, ἡ τύχη δὲν εἶνε σκληρά,
δὲν εἶμ' ἐξωρισμένος.
Μὴ θλίβεσαι, ψυχῇ καλῇ, ἐγὼ εἶμαι πλούσιος πολὺ,
καὶ κόμης γεννημένος.

Καὶ πῶ ἂν ἦσαι ἀκόμη τί! Ἄρκει μὲ σένα ὅποια κρατεῖ,
βασιλισσα εἶν' ἀκόμη.
Τί κονδυλαίε τόσο συχνά, κ' ἀνέλπιστα ἐδῶ ἐκεῖ γυρνᾶ,
παρὰ τοῦ ἀπίστου ἡ γνώμη;
Σὺ μένεις πάντα σταθερός, καὶ ὅπως κι' ἂν ἔλθῃ ὁ καιρὸς,
μόνον ἐσὲ δουλεύω.
Παλιὰ καινούρια, μ' αὐτὸ τί! Ἐσένα μόνο ἐγὼ πιστῇ,
αἰώνια θὰ λατρεύω.

Καὶ τώρα ἕτερον ἀγγλικὸν βᾶλλισμα ἐκ τῶν οἰ-
κογενειακῶν ἐπεισοδίων, ὁ Τσαίλδ Νόρυσ' βᾶλλισμα

σπανιώτατον ἐν τοῖς χειρογράφοις. Ὁ ὀρθὸς τίτλος τοῦ βαλλίσματος τούτου εἶνε προφανῶς Μῶρις ἢ Μῶρις — δασονόμος. Ἡ ἐναργής, ἀπαρατρέπτος, γοργή καὶ ἀρχαιοτρόπος διήγησις αὐτοῦ, ἡ ὑπάτη ἀπλότης τοῦ ὕφους, ἡ ἔλλειψις παντὸς κοσμηματος, ταῦτα πάντα εἶνε τραναὶ ἀποδείξεις τῆς ἀρχαιότητος τοῦ βαλλίσματος τούτου. Τὸ ποίημα τοῦτο ἀποτελεῖ τῶ ὄντι ἀνατομίαν τοῦτ' αὐτὸ τελείου βαλλίσματος, οὐδὲν ἐλλείπει ἐξ αὐτοῦ ἀναγκαῖον, καὶ οὐδὲν ἔχει ἐν οὐ δέοντι.

Εἶν' ἄξιο παλληκῆρι ὁ Τσαῖλδ Νόρως,
γοργὸς σάν τοὺς ἀνέμους λογυρνᾷ.
Εἶν' ἀργυρᾶ τὰ πέταλα τοῦ αἰτιῦ του
τὰ μπροσθινά, χρυσᾶ τὰ ὀπισθινά.

Τὸν δοῦλο κράζει καὶ τοῦ λέγει: Τζῶνη,
δὲν ξεύρεις πῶς αὐτὴ ἡ καρδιά χτυπᾷ;
Ἄχ, κεῖ 'ς τὸν πύργο κατοικεῖ ἡ γυναῖκα,
ποῦ ἀπὸ τὰ πρῶτα χρόνια μ' ἀγαπᾷ.

Τὸ γάντι πάρε αὐτό, τὸ γάντι, λέγει,
μὲ τὰ γαϊτάνια γύρω τ' ἀργυρᾷ.
Ὁ Τσαῖλδ Νόρως, πὲς τῆς, μέσ' 'ς τὸ δάσος
'ς τὸ πράσινο βουνὸ τὴν καρτερᾷ.

Τὸ δαχτυλίδι πᾶρ' τὸ δαχτυλίδι,
ἀστράφτει σάν χρυσὸς αὐγερινός.
Πὲς τῆς νάρθη 'ς τὸ πράσινο τὸ δάσος.
Χωρὶς νὰ πᾶρη ἄδεια κανενός.

Ἄν ἀγαπῶ καὶ τὴ δουλειά σου, ἀφέντη,
μὰ τὴν ζωὴ μου πλειότερο πονῶ.
'ς τοῦ λόρδου Μπέρναρδ θες νὰ μῶω τὸν πύργο,
τὸ ταίρι του νὰ βγάλω 'ς τὸ βουνό;

Μὴ δὲν πληρώνω ἐγὼ τὴ δουλειά σου,
μηγὰρ παραπονίσαι γιὰ ψαγί.
Κοτᾶς ν' ἀντισταθῆς 'ς τὸ θέλημα μου;
Χρωστᾶς νὰ κάμης κάθε προσταγῆ.

Ἦ τοῦ λόρδου Μπέρναρδ ἔφθασε τὸν πύργο,
'ς τὴν πόρτα του χτυπᾷ μὲ τὸν χαλκᾷ.
Θαρρεῖς ἐκαρτεροῦσε νὰ τοῦ ἀνοίξῃ
ἡ ἴδια λαῖδου Μπέρναρδ βικαστικά.

Αὐτὸ τὸ γάντι, πᾶρ' τὸ γάντι, λέγει,
τὸ δαχτυλίδι, ποῦν' αὐγερινός.
Καὶ νάρθη 'ς τὸ γλωρῶ, τ' ὠραῖο δάσος
καὶ ἄδεια νὰ μὴν πᾶρης κανενός.

Ὁ λόρδος Μπέρναρδ στέκει αὐτοῦ 'ς τὸ πλάγι—
τοῦ στάζει ἀπ' τὰ βουθούνια του ἡ χολή.
Εἶν' ἄνθρωπος 'ς τὸν κόσμον, ποῦ ἡ κυρά μου,
τὸν ἀγαπᾷ ἀπὸ μένα πῶ πολὺ!

Φορεῖ γυναικεία βούχα 'ς τὸ κορμί του,
διαμάντια καὶ στολίσματα ἀκριβά,
τὸν Τσαῖλδ Νόρως νὰρῃ μέσ' 'ς τὸ δάσος
τὸ πράσινο, τὸ χαρωπὸ τραβᾷ.

Ὁ Τσαῖλδ Νόρως κάθεται 'ς τὸ δένδρον,
σφυρίζει μοναχὸς καὶ τραγουδᾷ.
Ὡρῶ! Ὡρῶ! Ὁ Τσαῖλδ Νόρως κράζει,
νὰ, ἔρχεται ἡ μανούλα μου ἐκεῖ δά!

Τὴν μάννα του νὰ πᾶρη ἀπὸ τὴν σέλα
ὁ Τσαῖλδ Νόρως τρέχει ἀπὸ τὸ δένδρον.
Ἄχ, συμφορά μου! Ὁ Τσαῖλδ Νόρως κράζει,
δὲν ἦταν ἡ μαμὰ τόσο γονδρή.

Ὁ λόρδος Μπέρναρδ ἀπ' τὸν κόρφο σῦρει
τὸ κοφτερὸ χαντσάρι καὶ χοιμᾷ —
Τοῦ Τσαῖλδ Νόρως τὸ κεφάλι κόφτει,
τὸ σῶμά του 'ς τὸ δένδρον τὸ κρεμᾷ.

Καβαλικεύει, πίσω πάει 'ς τὸν πύργον,
'ς τῆς λαίδου πάει τὴν σάλα τὴν καλή.
Πετάει μέσ' 'ς τὴν ποδιά τῆς τὸ κεφάλι —
Μιὰ σφαῖρα σ' ἔχω φέρει, τῆς λαλεῖ.

Τὸ ματωμένο πρόσωπό του στρέφει,
μὲ δάκρυα τὰ ματάκια του φιλεῖ —
Ἄπ' ὄλη τὴ βασιλικὴ γενιά σου
κάλιο ἀγαποῦσα αὐτὴ τὴν κεφαλή.

Σὰν ἤμουν στοῦ πατέρα μου τὸν πύργον.
ἄθῶα, σάν τρυγόνι στὸ κλαδί,
μ' ἀπάτησε ἕνας λόρδος ποῦ περνοῦσε,
τὸν Τσαῖλδ Νόρως μ' ἀφῆκε παιδί.

Ὡ, συμφορά σου! Λαῖδου Μαργαρίτα,
νὰ πάγῃς ἀπὸ θάνατο κακὸ;
Ἄν μ' ἔλεγες πῶς ἦτανε παιδί σου,
δὲν θᾶκαμνα ποτὲ τὸ φονικό!

Καὶ τέλος τὸ ῥωμαντικὸν τοῦτο ἐκ τῆς ἀτομικῆς
τῶν θνητῶν ἱστορίας.

Φουρτουνιασμένη ἡ θάλασσα βοῖζει,
οἱ ἄνεμοι φυσᾶν μὲ ταραχή.
Ἦ τὸ βράχο τὸ κορμάκι τῆς στηρίζει,
καὶ κλαίει μιὰ κοπέλα μοναχῆ.
Ἦ τὸ κεφάλάκι ἱτίσι φορεῖ στεφάνι,
ποῦ σειοῦντανε σιμᾷ 'ς τὴ βεματιά.
Ἦ τὰ κύματα ποῦ ἀφρίζουσε, ὅσο φθάνει,
χλωεύει μὲ προσεκτικὴ ματιά.

Χρόνος καιρὸς ἐπέρασε καὶ πάγει,
κ' ἐννιά μακρὲς ἡμέρες παρεκτός.
Γιατὶ μπιστευθῆς, φῶς μου, 'ς τὰ πελάγη,
γιατὶ μέσ' 'ς τοὺς κινδύνους θαρρετούς;
Παῦσε πιά, παῦσε, θάλασσα μεγάλη,
ἄς 'ς τὸ καλὸ μου ἀνάπαυσι κι' ἄδεια.
Ἄχ! Τεῖνε ἡ ἐδική σου ἀνεμοζάλη,
μπρὸς 'ς τὴ φουρτούνα ποῦ ἔχω 'ς τὴν καρδιά;

Πραγματευτής, ποῦ ἀπ' τὰ περίσσεια χάνει,
μ' ἀπελπισιά τὰ κύματα τηρᾷ.
Μὰ πόσα ὁ βίος ὅλου τοῦ κόσμου κάνει,
σάν χάσω ἐσένα, μόνη μου χαρά;
Σὲ παραγιάλια ἂν ἔραζες σπαρμένα,
χρυσάφι καὶ διαμάντια χαρωπά.
Κόρη θαύρης πλουσιώτερη ἀπὸ ἐμένα,
μὰ ὄχι σάν ἐμὲ νὰ σ' ἀγαπᾷ.

Πῶς μπόρεσαν νὰ ποῦν, πῶς τάχα ἡ φύσι
καὶ τίποτε δὲν κάμει γιὰ ζημιᾷ!
γιατὶ λοιπὸν μέσ' 'ς τὰ νερά ν' ἀφίση
βραχώματα νὰ στέκουν ριζιμιᾷ!
Τὸ βλέμμα, ἄχ! τὸν βράχο δὲν ξανοίγει,
ποῦ βαθειοκορῦβει ἡ ἄρμη ἡ γαλανή,
σπᾷ τὸ καρᾶθι, τὸν λεβέντη πνίγει,
κι ἀφήνει τὴν κοπέλα νὰ θρηνηῖ.

Ἔτσι θλιμμένη κλαίεται ἐκεῖ πέρα
καὶ ραίνει γιὰ τὸν φίλον τὸ γλυκὸ
μὲ στεναγμοὺς κάθε πνοῆ τοῦ ἀέρα,
μὲ δάκρυα κάθε κύμα ὀρμητικό.
Μὲ μιᾶς θωρεῖ: Ἦ τὸ κύμα παραδέρεται
τ' ἀγαπητοῦ τῆς τὸ κουφάρι ὠχρό.
Σὰν κρίνος ποῦ λιγάκι, τὸ σῶμα γέρονται,
καὶ γάνεται 'ς τὸ κύμα τὸ ψυχρό.

Τὰ ἐπόμενα εἶνε σκιαστικὰ βαλλίσματα μεθ'

ὅσα εἶπομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν περὶ τῆς δημώδους σκωπτικῆς ποιήσεως θὰ ἦτο περιττὸν νὰ προσθέσω- μέν τι ἐνταῦθα. Ἄλλως τὰ παρατιθέμενα ποιήματα εἶνε τόσον ἐκφραστικὰ ὥστε οὐδεὶς τῶν ἀναγνώστων μας ἔχει ἀνάγκη νὰ τῶ τὰ διασαφηνώμενα :

Καθὼς γυρνοῦσα μοναχὸς σὲ πρᾶσινο μονοπάτι,
ἀκούω δύο γεροκόρακας, συμβουλευόνταν κἀτι.

Ἄκουω τὸν ἕνα καὶ ἔλεγε : φίλε καὶ συντροφί μου,
ποῦ πέρνομε 'ς τὰ σήμερα τὸ πρόγευμά μας, πέ μου :

Ἐκείνη τῇ χαράδρᾳ ἐκεῖ, πούχει ἀγρίδα τόση,
ἰππότης κεῖται, τῶρα θὰ τὸν ἔχουνε σκοτώσει.

Κανεὶς δὲν ξεύρει πὰ 'ς τῇ γῆ ποῦ κεῖται τὸ κορμί του,
παρὰ μονάχα ὁ γέρακας, ὁ σκύλος καὶ ἡ καλὴ του.

Ὁ σκύλος πάει νὰ κυνηγᾷ μέσ' 'ς τὰ βουνὰ 'ς τὰ δάση,
ὁ γέρακας ζητεῖ ψηλὰ κἀνα πουλὶ νὰ πιᾷση.

Ἄλλου καλοῦ ἀγαπητικῆ ἡ γυναῖκά του ἔχει γίνει,
ἔτσι προγευματίζουμε καὶ οἱ δύο μας με εἰρήνη.

Σὺ κάθισαι πὰ 'ς τὸ λαιμό, κόφτεις καὶ τρῶς κομματῖα,
γὼ βγένω τὰ ὠραῖα του τὰ γαλανά του μάτια.

Παίρνει καθεὶς μας τὰ μισὰ χρυσόξανθα μαλιά του,
καὶ προφυλάττει ἀπὸ βορῆ καὶ χιόνια τῇ φωλιά του.

Κλάμα τοῦ γίνεται πολὺ, πολλὸς γίνεται θεῆνος,
μὰ δὲν γνωρίζει οὐδὲ κανεὶς, ποῦ νάχη πάει ἐκεῖνος.

Καὶ 'ς τὰ γλωμὰ τὰ πόδια του καὶ στὰ γυμνά του χέρια,
γυρνοῦν ἐδῶ, γυρνοῦν ἐκεῖ αἰώνια τ' ἀέρια.

Δὲν εἶνε θαυμαστὴ ἡ βραχυτύτης, ἡ γοργότης αὐτῆ
μεθ' ἧς ἐξελιίσεται ἐνώπιόν μας ὀλόκληρος φοβερὰ
τραγωδία :

(Ἐπεταὶ συνέχεια)

Γ. ΒΙΖΥΗΝΟΣ

ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΕΚ ΤΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΔΕΝΔΡΟΝ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟΝ

Τὸ μοναδικὸν τοῦτο δένδρον δὲν εἶναι θαυμασιόν τι τῶν ἰνδικῶν δασῶν, περιέργον φυτὸν τῶν Ἀφρικανικῶν δρυμῶν, ἀλλ' ἀπλούστατον φυτὸν τῶν χωρῶν μας. Τὸ ὄνομά του εἶναι **Κράταιγος ὁ πλατύφυλλος** εἶδος τοῦ κοινῶς λεγομένου **τρικοκκιά καὶ μουμουτζιλιά**. Αἱ περιέργοι αὐτοῦ ἰδιότητες παρετηρήθησαν ἐσχάτως οὐχὶ ὑπὸ τινος ἐπιστήμονος, ἀλλ' ὑπὸ νέου τινός καὶ ταπεινοῦ ποιμένου. Ἀξιοματικὸς τις ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν γαλλικὴν ἐπιθεώρησιν τὴν ἐπιγραφομένην **Οὐρανὸς καὶ Γῆ** τὰ ἀκόλουθα :

Περιδιαβάζων ἡμέραν τινὰ εἰς τὰ πέριξ τῆς πόλεως, ἐν ἧ ἠδρευε τὸ σύνταγμα μου, συνήντησα τὸν δασοφύλακα, ὅστις, γενομένου λόγου περὶ τῶν προβλέψεων τοῦ καιροῦ, μοὶ διηγήθη τὰ ἐξῆς: « Ἡμέραν τινὰ, διηγεῖται ὁ δασοφύλαξ, ἐν ᾧ ὁ ἥλιος ἔλαμπε λαμπρῶς, μικρὸς τις ποιμὴν μοὶ εἶπε μετὰ πεποιθήσεως ὅτι τὴν ἐσπέραν θὰ ἔβρεχε.

— Καὶ πῶς γνωρίζεις τοῦτο ;

— Ἀπλούστατα' βλέπεις εἰς τὸ ἄκρον τοῦ δάσους τὸ δένδρον ἐκεῖνο, τοῦ ὁποίου τὰ φύλλα εἶναι ὅλα λευκὰ ; Λοιπὸν ταῦτα τὴν πρωίαν ἦσαν πρά-

σινα. Συχνὰ δὲ παρετήρησα ὅτι, ὁσάκις τὸ δένδρον γίνεται λευκόν, τοῦτο προσημαίνει ἀσφαλῶς βροχὴν ».

Ὁ δασοφύλαξ ἐπλησίασε τὸ προφητικὸν δένδρον καὶ ἀνεγνώρισεν ὅτι τοῦτο ἦτο κράταιγος. Μετὰ δύο ὥρας ὁ καιρὸς μετεβλήθη καὶ ἐπῆλθεν ἰσχυρὰ βροχὴ. Ἡ παρατήρησις ἐπανελήφθη πολλάκις καὶ οὐδέποτε τὸ φυτικὸν βαρόμετρον ἔλαθεν, ἰδιότης πολὺτιμος καὶ σπανία διὰ βαρόμετρον.

Ὁ κράταιγος ἔχει: φύλλα πράσινα ἄνωθεν, λευκὰ καὶ βαμβακώδη κάτωθεν. Τὰ φύλλα λοιπὸν αὐτοῦ ταῦτα ἐπικειμένης βροχῆς ἀναστρέφονται καὶ τὸ δένδρον φαίνεται λευκόν. Ὁ κράταιγος παράγει ἄνθη λευκὰ ἀρωματώδη, καρπούς ἐρυθρούς καὶ ὑποξύνους γεύσεως λίαν εὐαρέστου καθίσταται ὑψηλὸς περὶ τὰ 8 μέτρα ὁ κορμὸς αὐτοῦ εἶναι εὐθύς. Εὐκολώτατα δὲ δύναται τις νὰ προμηθευθῇ τὸ θαυμασίον τοῦτο βαρόμετρον, ὅπερ δὲν ἀπαιτεῖ οὔτε συντήρησιν οὔτε ἐπιδιόρθωσιν, οὐδέποτε καταστρέφεται καὶ συντελεῖ διὰ τοῦ περιέργου αὐτοῦ φυλλώματος, τῶν ὠραίων ἀνθέων καὶ τῶν λαμπρῶν καρπῶν εἰς διακόσμησιν τῶν κήπων. Πρακτικώτερον καὶ εὐικρινέστερον τῆς δρυὸς τῆς Δαδώνης δὲν χρησιμεύει ἀνιγματοῦδες, ἀλλὰ προαναγγέλλει τὴν βροχὴν καὶ τὴν εὐδίαν μετὰ βεβαιότητος ἀνωτέρας τῶν μετεωρολογικῶν ὑπολογισμῶν. Οὐδὲν ὑπάρχει βεβαιότερον καὶ σαφέστερον τῶν συμβουλῶν τοῦ δένδρου τοῦτου. Ἄν τὰ φύλλα εἶναι πράσινα, λάβε τὴν βάρβδον σου, ἐὰν λευκὰ, τὸ ἀλεξιθρόγιόν σου.

Μετὰ τὸ δένδρον βαρόμετρον ἰδοῦ ἄνθος τι ὠρολόγιον, ὅπερ πρό τινος ἐκομίσθη εἰς τὸν φυτολογικὸν κήπον τῶν Παρισίων. Τὸ φυτὸν τοῦτο ἀνεκαλύφθη ἐν τῷ ἰσθμῷ τοῦ Tehuantepec καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ εἶναι λευκόν τὴν πρωίαν, ἐρυθρὸν τὴν μεσημβρίαν, κυανοῦν τὴν ἐσπέραν.

Πλὴν αὐτοῦ καὶ ἰβίσκος ὁ παραλλάστων τῶν Ἰνδιῶν παράγει ἐν ἀρχῇ ἄνθος, ὅπερ τὴν μεσημβρίαν καθίσταται πορφυροῦν, τὴν δὲ ἐσπέραν δύνουτος τοῦ ἡλίου καθίσταται κατέρυθρον. Ἐπίσης καὶ τὰ ἄνθη Βικτωρίας τῆς βασιλείσεως ἀνοίγονται κατὰλευκα καὶ μετὰ ταῦτα χρωματίζονται ἐρυθρά.

Ὁ κράταιγος δὲν σημειοῖ τὴν ὥραν, ὅπως τὰ προλεχθέντα φυτὰ, προαναγγέλλει τὴν μεταβολὴν τοῦ καιροῦ. Ὁ κράταιγος ἀναστρέφει τὰ φύλλα του, μόλις ὁ οὐρανὸς καλύπτεται καὶ ὁ ἥλιος ἐξαφανίζεται ὑπὸ τὰ νέφη.

Ν. Χ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

ΕΞ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΝ

ΦΙΛΟΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΠΤΗΝΩΝ

Φυσιοδίφης τις παρετήρησεν, ὅτι ζεῦγος ἀκανθουλίδων, ἀφοῦ κατεσκευάσει φωλεάν, ἐπέστρωσε τὸ χεῖλος αὐτῆς με πέταλα κυάνων, ἐποδείξαν με τοῦτο ὅτι ἐκτιμᾷ τὸ χρῶμα καὶ ὅτι ἔχει τῆς φιλοκαλίας τὸ αἶσθημα. Καὶ ὁ Δάρβιν, ὁ μέγας φυσιολόγος, ἀπέδωκε κατὰ μέγα μέρος τὸ πλοῦσιον τοῦ χρωματισμοῦ τοῦ πτερώματος τῶν πτηνῶν, τῶν